

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 80.—

Pe 1/2 an „ 50.—

Pe 1/4 an „ 30.—

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Manuscrisele
nu se înapoiază.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Cluj 6 Mai 1923.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 2 Lei.

Gheorghe Pop de Băsești

Un om, care a propovăduit, a călăuzit, s'a zbatut, a suferit tenița — un fel de Golgotha nouă, unguerească — a desnădăjduit, a sperat și luptat iarăș și când să și închidă ochii într'o nouă desnădejde, a ajuns să celebreze slujba visului visat o viață rar de lungă — 84 de ani — : Unirea dela Alba-Iulia, și să moară totuș sub jug străin, în ținutul unit cu România dar rămas încă pradă bestialității maghiare. A fost un fericit. Dar celce îl va descrie mâine, într'o mai vrednică înfățișare decât aceea din comemorările gazetărești sau oratorice de ocazie, va trebui să l' asemuească unui Christos, care și vede de pe Golgotha biruința, dar nu știe totuș s'o creadă sau nu deplină, să se bucure, sau să mai lăcrimeze lacrimi de sânge. Un Christos, care a adus mântuire pentru toți, afară de cei mai aproape de sine.

Badea Gheorghe Pop de Băsești a murit în asemenea zbuciumări și cei pe care i-a prezidat la declararea Unirii, nu i-au putut arunca o mână de țărână în groapă. A murit în Sălaj, sub bolșevici, cerând ajutor pentru izbăvirea românilor pe cari știa că i-a unit cu frații lor liberi. A murit cu cuvintele din telegrama aceasta către Consiliul Dirigent:

„Pe teritorul neocupat și cel mai prețios, bande nenumărate unguerești jefuiesc pe locuitori, maltratează și alungă pe fruntașii satelor preoți și învățători cari și-au părăsit locurile; demoralizează poporul cu bolșevism și rupere de către România ajungând până în proxima apropiere de Băsești. Gardele sunt desființate, jandarmeriile neînființate încă sunt de așa influință și ocuparea trebuie executată fără amânare, ca se nu rămână poporul fără apărare. Rog a se lua măsurile necesare la cea-ce mă simt îndreptățit pe baza luptelor mele de 60 ani“.

Luptele sale de 60 de ani au fost încununate de ultimul succes. România s'a întregit până dincolo de mormântul lui Badea Gheorghe, dar el, președintele Adunării de Unire a Ardealului a murit fără român liber lângă căpătâi, chinuit, batjocorit, cu inima sfâșiata, cu privirile rugătoare spre România liberă, care nu putea încă să i sară în ajutor, lui și tovarășilor săi de durere.

Azi destul de târziu — pomenirea sa e pe toate buzele. Azi după patru ani, i-se duce la mormânt întreaga Românie una și liberă. Iar badea Gheorghe îi va auzi, deși așa târziu, rugăciunea pioasă de-asupra gropii.

Intră cine vrea...

Sunt numai trei ani și jumătate, de când d. I. I. C. Brătianu, prim ministru al României, s'a întors mândru și inciudat și cu demisia în buzunar, dela Paris, unde conferința păcii voia să impună României întregite un tratat, prin care să încapă pe mâna străinilor. Ne amintim, numai di Ionel Brătianu nu și amintește, că și-a dat atunci demisia pentru că nu voia să semneze un tratat care nu ne da granița apuseană cerută de noi, dar ne impunea să primim în țară pe toți străinii și să le dăm toate drepturile, ba și mai multe decât nouă cetățenilor din mame de român.

Tratatul a fost semnat între timp de guvernul Văda, e adevărat, dar di Ionel Brătianu nu trebuia să fie chiar d-sa acel care să și calce pe conștiința de acum trei ani numai. Di I. I. C. Brătianu era obligat față de o întreagă națiune românească să n'o înșele și să nu și înșele conștiința.

Totuș, acelaș prim-ministru al României vine peste trei ani și jumătate cu o constituție nouă, și deschide larg granițele țării: Să între cine vrea, toți câți vor să ne fericească cu prezența lor nedorită.

Pentru că să vedeți ce scrie „Curierul Israelit“ din București, bazându-se pe noua constituție, într'un apel, prin care se îndeamnă populația evreească fără cetățenie, să și ceară până la data de 29 Iunie cetățenia românească.

Textual, din nrul din 29 Apr. al ziarului evreesc din București:

„Nu vă trebuiește pentru a obține drepturile cetățenești, nici un fel de act, nici o dovadă, ci numai de a iscăli o simplă cerere, prin care declarați că voiți a obține cetățenia românească“.

Și acestea spuse în baza articolului noii constituții a aceluiaș Ion I. C. Brătianu, care acum trei ani s'a împotrivit împământării străinilor.

Cuvintele din îndemnul ziarului evreesc din București vin să facă o dovadă istorică a felului cum se poate cârmui o țară. Pentru că la noi da, dar altundeva nu se poate schimba de azi pe mâine, în trei ani numai, o credință politică. Altundeva nu, dar la noi a fost așa de cu puțință, ca acelaș prim-ministru și acelaș partid să legifereze țării o constituție contrară credințelor de mai înainte ale aducătorilor ei.

Să înțelegem, că a trebuit respectată semnătura României din josul tratatului de pace. Dar nu trebuia să vină cu noua constituție tocmai acel care s'a opus tratatului, și să deschidă larg granițele, chiar dânsul care cu numai trei ani în urmă a făcut din aceasta o chestiune de cabinet. Puteau venii alții — dacă s'ar găsi — să împământenească străinii fără nici un act, fără nici o dovadă, ci numai contra unui timbru de un leu și două zeci și cinci...

Cum nesocotim tratatul de pace

Ungaria caută precedente pentru anularea tratatului și i-le furnizează România.

Dlui ministru Banu nu i trebuie bunurile statului maghiar ce ni-au fost date prin tratatul de pace

— Ultima fază a chestiunii catedralei maghiare din Cluj. —

Cititorii români au aflat din articolele din „Patria“ de deunăzi ale dlui prof. Onisifor Ghibu, că avem drepturi depline la o seamă de biserici unguerești și în primul rând la catedrala catolică a Sfântului Mihai din Piața Unirii, la biserica Universității și la liceul piarist din Cluj. D. Dr. Ghibu dela Universitatea din localitate a dovedit cu documente istorice, că edificiile unguerești de mai sus nu aparțin confesiunii romano-catolice, întrucât au fost socotite de statul maghiar — veacuri dearândul — ca bunuri ale statului și date când unei când altei confesiuni maghiare.

Seria de articole ale dlui prof. univ. Ghibu au fost primite cu o deplină satisfacție și cu un interes explicabil, care a crescut și mai mult după ce dovezile au apărut acum două săptămâni și în volum.

Cum apoi, articolele din „Patria“ au apărut tocmai în timpul când sinodul eparhiei ortodoxe a Clujului era

intrunit, sinodul a hotărât să le ia în cercetare, și cu aceasta am ajuns la nădejdea unui rezultat foarte apropiat.

Dar iată, că un ziar din Praga vine să ne desmintă așteptările. Corespondentul din București al lui „Prager Prese“ declară că „i-s'au dat asigurări din partea ministerului cultelor din București, că nu poate fi vorba de o „revizuire a nedreptăților istorice“ pe calea de confiscare. Statul român, ca un stat ortodox, a ridicat prin constituție biserica ortodoxă la rangul de confesiune dominantă și ea va avea cum să vindece cât mai curând, pe cale legală, rănile trecutului.“

Adică, să închidem ochii, să uităm de ce ni-s'a făcut, să uităm, că școlile unguerești sunt azi mai în număr decât ale noastre, să uităm, că avem drepturi îndoite la bunurile deținute de confesiunile maghiare, drepturi întâi pentru că sunt bunuri ale fostului stat maghiar, deci azi, prin tratatul de pace, ale noastre, și apoi pentru că au

fost înfăptuite și din impozitele noastre l..

Să uităm totul, pentru că, în 50 de ani, dacă, (să credem cum crede ministerul cultelor) confesiunea românească ortodoxă va ajunge dominantă pe cale legală!

O astfel de politică de angajamente este cu desăvârșire anti-națională și dacă n'am vedea-o declarată în scris, ch'ar într'un ziar din străinătate, nu ni-ar veni să credem, că poate fi a unui ministru al României, nici chiar dacă acela nu și-ar fi făcut întreg stagiul în fruntea unei de alții conduse reviste literare.

La mormântul președintelui Adunării dela Alba-Iulia

— Omagiul țării. —

Hotărând familia neuitatului Gheorghe Pop de Băsești să ridice un monument, la Băsești, întru pomenirea președintelui Adunării de Unire dela Alba-Iulia, România s'a grăbit din acest prilej să și arate deplina recunoștință față de acel care a luptat 60 de ani pentru desrobirea Ardealului. Miniștrii țării, reprezentanții autorităților, Parlamentului, bisericilor, școlilor, armatei și cetățenii de pretutindeni vin să și depună azi, în 6 Mai, omagiul la groapa lui din Băsești.

Programul comemorării.

Prăznuirea a fost stabilită astfel după programul întocmit de familia răposatului.

La 8 ore dimineața utrenia în biserica rom. din Băsești.

La 9 ore Sfânta Liturghie.

La 11 ore pelerinaj la mormântul lui Gheorghe Pop de Băsești.

La 11 jum. parastas și sfințirea monumentului.

La 12 ore încep vorbirile la mormânt.

La ora 14 masă la d. și d-na Hossu Longin, iar la școală pentru popor.

La dispoziția acelor cari vor lua parte la comemorare vor sta gata 6 trenuri speciale. Oaspeții se primesc numai în ziua 6 Mai dimineața.

*

Călătorii cari pleacă la comemorare au reducere de 50 la sută și le stau la dispoziție trenuri speciale dela Teiuș, Cluj, Satu-Mare și îndărăt.

La aceste trenuri în gara Băsești așteaptă trăsuri, cari vor transporta oaspeții în comuna Băsești.

Reprezentanții guvernului la comemorare.

Ieri, Sâmbătă, au trecut prin Cluj dnii miniștrii Dr. Angelescu I. Th. Florescu și g-ral Moșoiu ducându-se la Băsești pentru a participa la convocarea lui Gheorghe Pop de Băsești. Împreună cu ei sunt președinții Parlamentului, o seamă de deputați, senatori și înalți demnitari din București.

Mișcările studențești din Cluj

În urma hotărârii de Vineri a Centrului studențesc de a nu mai îngădui pe studenții evrei la cursuri, agitațiile au început din nou și s'au continuat toată săptămâna, luând proporții nebănuite. Odată cu demiterea vechiului președinte și a vechiului comitet al centrului studențesc care hotărâse acum două săptămâni intrarea la Universitate alături de studenții evrei, mișcările studențești au luat o înfățișare nouă, ne mai putând fi stăpânite. În locul președintelui Alexă a fost ales studentul Ion Moța ca președinte provizoriu al centrului „Petru Maior”. În aceeași ședință de acum o săptămână în cauză s'a făcut această înlocuire, s'a hotărât nu numai să nu se intre la cursuri alături de studenții evrei, dar să se împiedece și ținerea cursurilor cu evreii și cu acei dintre studenții creștini, cari ar fi voit să continue a merge la cursuri.

Manifestațiile la Universitate și la d. rector Iacobovici.

Cum hotărârea a fost adusă de aproape toți studenții din Cluj, era de prevăzut, că lupta va fi dusă de data aceasta cu cea mai mare îndârjire.

Deslănțuirea luptei s'a început chiar de a doua zi, când studenții au convocat o nouă întrunire, care însă a fost interzisă de rectoratul Universității. Pentru că d. rector Iacobovici a cerut cu această ocazie forța polițienească pentru a împiedeca pe studenți de a-și ținea adunarea neîngăduită și de a ocupa, după cum se zvonise, clădirea Universității, un mare număr de studenți au manifestat seara, în aceeași zi de Sâmbătă, la casa dlui Iacobovici, huiduindu-l.

Manifestațiile au încetat a doua zi, Duminecă, pentru a nu turbura ordinea publică în ziua soririi A. S. Regale Prințului Moștenitor. A doua zi de asemenea n'a fost nici o manifestație.

A doua manifestație, zădărnicită.

Martți însă mișcările au început din nou. În acea zi avea să se redeschidă universitatea, după hotărârea de Sâmbătă a rectoratului. Un mare grup de studenți s'a postat în dimineața zilei aceasteia la toate porțile Universității și Clinicilor, nelăsând pe nimeni să intre. O seamă de studenți evrei au fost bruscați cu ocazia aceasta la facultatea de medicină.

Seara, fiind plănuită o nouă manifestație contra domnului rector Iacobovici, s'a postat la casa sa de lângă parcul orașului o puternică patrulă de soldați unguri, iar o altă patrulă aștepta gata la poliție. Universitatea a fost ocupată în acea noapte de puternice forțe polițienești.

Datorită măsurilor acestora de pază nu s'a produs nici o manifestație.

Totuş, în aceeași noapte, doi studenți, dnii Gruța și Virgil Pop, întorcându-se dela serbarea de 1 Mai a muncitorilor, au fost bătuți până la sânge de civili, despre care numiții ni-au asigurat că erau studenți evrei.

Unul dintre ei, studentul V. Pop, a trebuit dus de către organele poliției la clinică

Hotărârea Colegiului Universității.

În cursul zilelor următoare mișcările au continuat, cu toate că universitatea a fost din nou închisă. În fața acestei situații s'a hotărât convocarea pe ziua de Miercuri a Marelui Colegiu Universitar, care a decis să se deschidă Universitatea și să se țină cursuri, dacă va trebui, chiar cu forța armată.

Hotărârea a și fost aplicată în parte. Joi dimineața intrarea la Universitate a fost oprită de posturi de soldați, aduși pentru că studenții căutau să pătrundă în universitate cu puterea și să turbure consfăturile profesorilor.

Intr'o astfel de atmosferă Universitatea n'a putut funcționa toată săptămâna. Și cum, ne fiind lăsați la Universitate, studenții n'au putut manifesta decât în afară de zidurile Universității, organele polițienești și ale armatei au stat tot timpul de pază.

Armata pune capăt agitațiilor.

De altfel o ordonanță a Comandamentului Corpului VI. Armată, a venit să pună capăt oricărei mișcări viitoare, hotărând judecarea manifestațiilor de către Curtea Marțială.

Ordonanța, No. 4, care a fost dată Miercuri seara de d. General de divizie N. Petata, cdțul corpului VI.

Interzicere în cuprinsul orașului Cluj:

- Orice întrunire fără autorizația comandamentului garnizoanei;
- Orice atrupament care ar trece peste patru persoane;
- Orice încercare de a turbura ordinea publică;
- Orice distrugere sau provocarea la distrugere de bunuri ale statului sau particulare.

Contravențiunile la cele de mai sus vor fi constatate de ofițerii poliției judiciare militare și civile.

Contravențiunile vor fi judecați de instanțele militare aplicându-se penalitățile prevăzute de Art. 93—111 inclusiv și Art. 167—224 c. p. c.

Ordonanța a fost dată numai pentru orașul Cluj și este concomitentă cu hotărârea marelui Colegiu Universitar de a aduce forța armată la Universitate pentru a garanta ținerea cursurilor.

Ancheta oficială dela „Marianum”

Ministrul cultelor declară că sunt exacte toate acuzațiile aduse de presă institutului iredentist din Cluj, și făgăduiește măsuri.

Reproducând înainte de Paști acuzațiile aduse de ziarul „Infrățirea Institutului „Marianum” din Cluj, senatorul dr. Bianu a cerut atunci guvernului, la Senat, să dea lămuriri cu privire la școlile acestea ungurești. De-atunci au trecut aproape două luni și guvernul n'a dat nici o explicație. Atât d. Bianu cât și publicul aștepta un răspuns pozitiv, pentru că s'a pus o întrebare despre un institut maghiar în sânul căruia funcționează mai

multe școli fără autorizație, o universitate clandestină, și unde în loc de a face carte profesorii atâta împotriva României, introducând manuale din Budapesta, hărți cu vechea Ungarie, broșuri iredentiste, și unde tot atunci majoritatea profesorilor sunt fără calificare și veniți din Ungaria.

Răspunsul a venit târziu, abia după ce senatorul Bianu a repetat întrebarea sa de acum două luni.

Deși întârziat însă, răspunsul guvernului a fost cel așteptat D. Const. Banu, ministrul cultelor, a răspuns săptămâna aceasta la interpeleția dlui senator Bianu, că a ordonat o anchetă și a constatat că cele arătate în interpeleție, sunt exacte. „Vom lua măsurile impuse de împrejurări — a adăugat apoi ministrul cultelor — căci nu înțelegem, ca sub masca libertății să se lucreze în contra intereselor statului.”

Atât doar, că măsurile impuse de împrejurări se amână mereu, din cauze pe cari nu le putem pricepe.

Patru mari centenare în Italia

Pregătiri în vederea comemorării lui Virgiliu Maro, Sf-tului Francisc de Assisi, Sinodului dela Nicea și înființării Universității din Napoli.

În mijlocul curentelor nouă, democratice, bolșevice, extremiste într'un fel sau altul, partea cea mai mare a lumii se întoarce totuși spre vechile izvoare de viață, spre reacionarism, burghezism, bisericism — trecute de cele mai multeori în extrema opusă aceleia la ordinea zilei, în misticism. Centenarele nenumărate, prăznuite în toate părțile lumii, o dovedesc aceasta mai mult decât orice.

Centenarele din străinătate...

La noi, — a venit timpul comemorării unor Cantemir, Bolintineanu, Traian Demetrescu, noi însă rămânem, firește! nepăsători. Poate tocmai pentru a nu cădea în același păcat cu ungurii, cari au căutat să extindă sărbătorirea lui Petőfi și Madách în toate colțurile lumii.

Să mai pomenim de nenumăratele centenare din Franța?

Acum se pregătesc în Italia patru mari centenare. După sexcentenarul lui Dante, urmează acum comemorarea a 2000 de ani dela nașterea lui Virgiliu, 1600 ani dela Conciliul dela Nicea, 700 de ani dela moartea sfântului Francisc de Assisi și 600 de ani dela înființarea Universității dela Napoli.

Ultima se va comemora în cursul anului viitor; conciliul nicean în 1925, moartea sf-tului Francisc de Assisi în 4 Oct. 1926, iar nașterea lui Virgiliu în 1930.

Pregătirile au început de pe acum. Vor fi expoziții, serbări, conferințe culturale și mai presus de toate o puternică propagandă pentru Italia în toate țările.

De-o asemenea propagandă noi n'avem însă nevoie. Altfel, am face din bicentenarul morții lui Dimitrie Cantemir o serbare a penetrării noastre în întreagă Europa cultă. Cine însă să-și bată capul cu ieftina această propagandă? La noi se face altfel de propagandă — electorală sau politică, costând zeci și sute de milioane.

O carte prețioasă

În curând va ieși de sub tipar, în editura Librăriei Alex. Anca Cluj, o carte interesantă, scrisă de părintele Gheoghe Mânzat din Dej și care va trata chestia icoanei făcătoare de minuni dela Nicula, din toate punctele de vedere. Înainte de toate face o scurtă reprivire asupra cultului Preacuratei Fecioare la Români și asupra cinstirii icoanelor în special. Icoana dela Nicula a zugrăvit-o un preot din Iclodul-român, despre care unii spun că ar fi fost rutean, dar păr. Mânzat aduce dovezi destul de puternice, cumcă a fost Român.

Icoana, așezată în umila bisericuță din Nicula, a lăcrimat în anul 1699 în fața de față a multor soldați din oștirea împărătească. Despre această lăcrimare se aduc dovezi puternice. Între altele un nobil calvin, care a fost de față la această minune, a fost atât de adânc impresionat, încât a trecut la catolicism, schimbându-și numele din Maxai în Mariaffy. Icoana a peregrinat, așa pentru câteva săptămâni a fost dusă la un nobil, de unde însă sătenii din Nicula au revendicat-o și încă cu succes. Cardinalul Kolovits ar fi rânduit ca icoana să fie dusă în biserică piariștilor din Cluj, nefiind în siguranță în biserică românească din Nicula.

De-aici părerea, că adevărata icoană s'ar afla în Cluj, în biserică Minorităților, iar la Nicula numai o reproducere a ei. Părintele Mânzat arată, că adevărul e cu totul altul, originalul se află în Nicula, iar cea dela piariști e reproducere. Mărturisim, dovezile aduse în acest punct nu sunt atât de puternice, vor fi însă un punct de mănecare pentru viitoarele cercetări.

E îndeobște cunoscut, că Nicula într'o vreme era un sat de pictori. Icoanele dela Nicula, zugrăvite de țărani simpli, vestite pentru „sfinții cu șeșe degete” vor fi odată subiect pentru un foarte interesant capitol al istoriografiei românești.

Cartea Dlui Mânzat, e o lucrare foarte serioasă, care se va citi cu foarte mult folos.

Septimiu Popa.

Turneul corului „Hubic” prin Ardeal.

Dintr'un ascuns orășel al Bihorului, din Beiușul vechilor dascăli mōdești, unde și-a păstrat cu modestie și zgârcenie talentul ne-trimbițat nimănu, profesorul compozitor Francisc Hubic pornește zilele acestea într'un turneu prin Ardeal, cu corul care-i poartă numele și care este astăzi unic în Ardeal. D. Fr. Hubic, e un compozitor pe cât de retras, pe atât de muncitor și talentat și dacă nu s'a lnsat, după comuna obicei, pe la toate răscrucele, are satisfacția, că compozițiile sae bisericesti au ajuns totuși să se cânte de mult în biserică Domnița Balașa din București și la Sinaia.

D-sa are neprețuitul merit, de a fi reintrodus corul bisericesc cu orchestră, așa cum era cu veacuri înainte în bisericile noastre.

Corul „Hubic” pornește acum în turneu, cu compozițiile maestrului său, în 13 crt. va cânta liturghia la Oradea-Mare, în 14—15 la Blaj, în 16 la Alba-Iulia, iar în 17 la Cluj, în sala Conservatorului.

Comemorarea martirului George Tămaș. — Azi, 6 Mai, va avea loc la Poeni, jud. Cojocna, desvelirea monumentului ridicat de familie și rudeni, tânărului învățător George Tămaș, fost sublocotenent în armata maghiară și omorât de săcui în 1919. George Tămaș, băiatul unui țaran din acea comună ocupată pe atunci de soldații săcui, a plecat la Huedin, pentru a cere ajutorul armatei române. A fost prins însă și adus descult, pe jos, la Poeni, unde i-s'a poruncit să-și sapa singur groapa în care l'au îngropat de viu. A doua zi abia, părinții au putut să-l înmormânteze, dar fără preot, în cimitirul satului.

Băncile, Comercianții, Industriașii sunt rugați să-și facă Inserțiunile reclamele în ziarul „Clujul” în preț de jumătate ca ori unde.

ȘTIRI DE PRETUTINDENI

Ziarul „Clujul“ dorind a servi interesele tuturor păturilor românești, atât dela sate, cât și dela orașe, înțelegându-se pe cetitorii săi să adreseze pe articolele ziarului la Librăria Al. Anca Cluj, Piața Unirii 32, ori-ce plângeri vor avea. Plângerile cari vor avea dreptățile iscălitura întregă a trimitătorului, le vom supune în coloanele „Clujului“ atenției forurilor în drept. Rugăm însă să ni-se scrie cât se poate de scurt.

Serbările dela Blaj. — Anula comemorare dela Blaj, din 15 Mai, a zilei Libertății dela 1848, se va face de data aceasta cu o pompă care va întrece pe toate de cele de până acum. După cum aflăm de acolo, comitetul organizator a început pregătiri înse, fiind anunțați și mai mulți oameni decât anul trecut.

Din Cluj va pleca la aceste serbări o seamă de profesori universitari, profesorii foști în Blaj, o echipă studențească și un foarte mare număr de particulari.

Serbările au fost plănuită numai pentru ziua de 15 Mai, datorită însă marelui număr de oaspeți anunțați, comitetul organizator hotărât să le continue și a doua zi.

Alaltăeri și-au început la Cluj operațiunile comisiile de stabilire impozitului. Comisiile vor umbla pe la toate casele și vor primi conform hotărârii ministeriale și declarațiile nefăcute la timp.

Funcționarii din Cluj contra arestării președintelui lor din București. — O delegație a funcționarilor publici din Cluj, a plecat la București pentru a protesta în numele colegilor lor împotriva arestării dlui Schina, președintele sindicatului funcționarilor publici din România.

Ieri a expirat al doilea termen de vânzare a întreprinderilor comerciale și industriale la prefectura poliției din localitate. După aceasta nu s'a mai găsit nici o amânare, rămânând la întreprinderile neanunțate să fie pe sepsite conform prevederilor din ordonanța prefecturii.

Correspondentul din București dlui „Prager Presse“, organul guvernului cehoslovac, publică știrea deosebit de interesantă pentru noi, că printre uniții români s'a pornit un puternic curent de întoarcere la biserica ortodoxă, din care s'au rupt cu peste două sute de ani în urmă.

Correspondentul ziarului din Praga nu vorbește despre cele două sate ardelenne, despre care știm, că s'au întors anul acesta la biserica românească ortodoxă, ci vorbește despre un curent pornit printre conducătorii bisericii unite. Tocmai pentru aceasta știrea din București a organului guvernului din Praga prezintă pentru noi un interes deosebit.

Știm, că din partea ortodoxă s'a urmărit mereu această revenire la matcă și politica României întregite a urmărit tot timpul numai aceasta. Chiar alegerea P. S. Sale Episcopului Miron Christea în scaunul de mitropolit primit a urmărit această apropiere între Ardealul unit și Bucureștii ortodoxismului.

Totuș, ne pare oarecum prematură știrea ziarului cehoslovac, dată fiind lupta întezită numai de curând între cele două biserici românești. Dacă totuș ar fi adevărată, ar însemna că biserica unită românească a ajuns foarte curând la o politică de laudat, întrucât, după cum observă același ziar din Praga, ea a servit mult și servește și astăzi realizării multor aspirațiuni maghiare. Ne referim numai la neconținută exploatare de către minoritatea maghiară a situației ei comune cu biserica unită românească, un lucru despre care am mai vorbit în aceste pagini.

Ministerul finanțelor a anunțat ministerul instrucției publice, că pune la dispoziție 50 de milioane pentru copiii de școală ai funcționarilor cari nu sunt în orașe și cărora din pricina aceasta li-ar fi peste mână să umble la o școală din oraș.

Vizitații canonice. — P. S. Sa Episcopul Iuliu al Gherlei va vizita în luna aceasta comunele Lona, Bonțida (9 Mai), Dobâca, Păglișa (10 Mai), Cubles, Igrîța (11 Mai), Teocul de sus, Teocul de jos (12 Mai), Stoiana, Morău (13 Mai), Lujerdiu, Cârlea (14 Mai), Teoltiu, Inău (15 Mai), Iclod, Iclozel (16 Mai), Chicediu, Silvaș, Vale (17 Mai), Valasut, Husău (18 Mai), Giula, Săn-Mărtin, Ciumăfaia (19 Mai), Borșa, Badoc (20 Mai), Uifalău, Chidia (21 Mai), Șinteu, Băbuț, Cănați (22 Mai), Fodora, Cristurel (23 Mai), Aschileu-mic, Adalin (24 Mai) și Drag (25 Mai).

P. S. Sa Episcopul Frențiu al Orăzii mari a vizitat săptămâna aceasta comunele din împrejurimile Băii-Mari.

Peregrinajul de primăvară la mănăstirea Prislopului, se va face anul acesta la 20 Mai, Dumineca întâia după Ispas.

Din inițiativa dlui general Găvănescu, comandantul garnizoanei Timișoara, s'au plantat Marți în fața clădirii comandamentului de acolo doi stejari în memoria încoronării Suvărănilor României.

Serbarea a decurs într-o atmosferă de solemnitate, ținându-se discursuri însuflețite. Au asistat reprezentanții tuturor autorităților, civile și militare și numărös public.

Noul primar al Clujului. — Monitorul Oficial din săptămâna aceasta a publicat numirea dlui Utalea, subprefectul județului Cojocna, în scaunul de primar al Clujului.

Numirea dlui Utalea în această distincție a fost cât se poate de bună și a fost primit cu deosebită satisfacție de către populația, care l-a apreciat pe noul primar în fruntea subprefecturii județului.

Cursurile la Universitate din Cluj au fost suspendate toată săptămâna.

Ele ar reîncepe mâine, dacă studențimea n'ar fi mai hotărâtă acum decât oricând să continue lupta.

Suntem informați, că între confesiunea unită și ortodoxă din Bihor a început acum o luptă mai pornită decât oricând, ca o urmare la faptul, că o seamă dintre credincioșii uniți au trecut la ortodoxism. P. S. Sa Episcopul greco-catolic Tr. Frențiu a început personal campania pentru reconvertirea celor întorși la confesiunea ortodoxă.

Bugetul primăriei Clujului a fost redus de guvern cu 30 de milioane. Este interesant, că reducerea s'a făcut fără nici o considerație pentru necesitățile orașului. Astfel, printre altele, s'a obiectat primăriei, că cheltuește

până la zece mii de lei pe an, pentru parcul din Piața Unirii, care este o podoabă a Clujului.

Direcțiunea maghiară a teatrului din Arad, ne mai putând lupta cu greutățile, a hotărât să dea în sala teatrului reprezentații cinematografice. Hotărârea a stârnit proteste chiar și între unguri. O intervenție a ministerului nu va fi de prisos. Cu atât mai vartos, cu cât teatrul din Arad, cerut de trupele românești, nu poate fi lăsat la discreția unei trupe maghiare care să'l preschimbe în cinematograf.

Din știrile ziarelor din Capitală și din Cluj publicul cititor a aflat, că nici jumătate din declarațiile de impozite nu s'au făcut. La Cluj bunăoară, deși trebuia să se facă până la 80.000 de declarații, nu s'au făcut decât aproximativ 20 de mii; la fel și la București.

S'ar spune, că nu s'au putut face declarațiile pentru că lumea n'ar fi avut vreme. Dar s'au dat două termene, amândouă destul de lungi și acum s'a dat un al treilea, trebuind ca fiecare contribuabil să-și facă declarațiile până în ziua când i-se va prezenta la domiciliu agentul fiscal.

O mai mare comoditate nu se putea nici în idealele State. Unite ale Americii.

Firește, după cele ce-am văzut la expirarea celui de al doilea termen, vor fi mulți cari nici la cea dată nu și vor fi împlinit obligația față de stat.

De-ocamdată facem o constatare care nu e de prisos. La Cluj, unde majoritatea populației e evreească și maghiară, s'au prezentat până la expirarea celui de al doilea termen, numai nu sfert din numărul total al declarațiilor. La fel și la București, unde majoritatea populației este evreească, greacă și de alte naționalități.

Totatunci la Sibiu, unde sunt sași, s'au prezentat aproape toate declarațiile.

O constatare se impune de bună seamă, și este spre lauda populației sășesti, că s'a dovedit și de astădată un popor de ordine, care trebuie urmat. Totatunci la populația maghiară și la celelalte naționalități trebuie constatată nu numai împotrivirea la ordine, ci și o împotrivire față de statul român. Constatăm adică, că populația maghiară și evreească a căutat și de astădată să înșele statul român.

Tocmai pentru aceasta ministerul finanțelor va trebui să procedeze aspru, pentru că are de a face cu o îndoită împotrivire la legile statului român.

Căutăm

imediat Corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul“, oferte împreună cu o Corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Nou apărute

în Editura Librăriei Anca Cluj.

Nenorociții (roman) A. Șerbănescu. Prețul Lei 5.—

Ecouri (versuri) Dumbravă Lei 5.—

Oglinda Fermecată, Piesă lirică în 4 acte, după Grim de I. Iasinsky, profesor. Prețul Lei 10.—

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6.

Mica publicitate

2 Lei cuvântul.

Anunciurile trebuiesc predate cel mai târziu până Vineri dimineața la 8 oare la Librăria ANCA, Piața Unirii.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33×23 și 46×33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 45.000 Lei. Adresa: Librăria Anca, Cluj.

Turnător de clopote cu practică îndelungată versat în toate ale turnătoriei, lucrător independent. Oferte cu indicația salariului la Librăria Anca, Cluj.

Conducător de Librărie să caute urgent numai domni, cari au practică îndelungată, să-și înainteze ofertele la Librăria Anca, Cluj, să pretinde să poseadă afară de limba Română și cea Germană și Maghiară.

Casă, în apropierea centrului cu 2—3 odăi, baie, bucătărie, curte, grădină și grajd de piatră, cumpăr imediat. Oferte la Administrația ziarului, Regina Maria, 14.

Instalație completă de Ațetelin foarte acomodată la economie mai mare, efitin de vânzare. A se adresa la Adm. ziarului Regina Maria, 14.

Administrator expert se caută pentru ziarul „Clujul“.

Se caută contabil expert și corespondent, care posedă limba română, germană și maghiară, numai pentru orele de după masă. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Se caută Domnișoară la servit pentru Librărie, se preferă aceea, care au practică de pravălie și cari vorbesc limba rom., germ. și mag. Oferte la Adm. ziarului, Regina Maria, 14.

Dicționar de Gheț e să caute. Oferte la Adm. ziarului Reg. M 14.

Acvistor de reclame pentru orașul Cluj, separat în tot orașul să caute pentru ziarul „Clujul“ cu bună proviziune. Adresa la Adm. ziarului, Reg. M., 14.

Învățăcel din familie bună cu 2—4 clasă civile sau liceale să caute pentru librăria Anca Cluj.



Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești

ALEXANDRU ANCA

CLUJ

Piața Unirii Nr. 32.
Fabrica C. Victoriei 36.



Răspândiți ziarul „Clujul“ care apare permanent în 10.000 exemplare.

**CASSA DE PĂSTRARE
ȘI BANCĂ DE CREDIT SOCIETATE PE ACȚII**

(12) 5-10 CLUJ PIAȚA UNIRII 7.
Capital Social 16,000,000 Lei. Fond de rezervă cca 15,000,000 Lei.
Filiale: Dej, D.-Sânmărtin, Alba-Iulia, Târgul-Murăș.
Devize primim sub condițiuni favorabile.

„AUTO-MECANICA S. A.“

CLUJ, STRADA REGINA MARIA Nr. 10.
ACCESORII, CAUCIUCURI, PIESE DE SCHIMB
BENZINA, ULEIURI, GARAGE, ATELIERE
STRADA DOROBANȚILOR Nr. 18. (21) 5-10

**B. MEUT, DEJ
HOTEL „ROMANIA“**

Restaurant, cafenea și cofetărie.
Încălzire Centrală.
(27) 1-0

Aneta Oltean & Co.

Saion modă de Paris — Párisi női kalap divatszalon
Cluj—Kolozsvár P. Unirei No. 1. (15) 5-10
(Mátyás királyi-tér).
Au sosit cele mai nouă modele de vară.

Banca Ardeleană și Casa de Economie S. A.

Cluj, Piața Unirei Nr. 32. (2) 5-10
Capital social: Lei 40,000,000.
SUCURSALE: Tg.-Mureș, Uioara, Reghinul-Săsesc, Turda.



Cel mai mare și asortat magazin din țară de articole de sport și vânătoare. Reprezentantul mai multor case mari din străinătate.
Cluj Calea Regele Ferdinand Nr. 141. (4) 5-10 Nicolae Roșca

**Banca Economică Națională Societate Anonimă.
Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**

Telegramă—Sürgöncim: Közgazdaságibank.
TELEFONOK: 9-49, 10-37 és 2-35.
CLUJ, STR. MEMORANDULUI 20. (13) 5-10

Cel mai eficient izvor de cumpărare (25) 5-10
Eugeniu Szabó
depozit pentru mode de dame.
Cluj, Str. Regele Ferdinand 5.

„ALBINA“ Intrepozite

și societate comercială anonimă. Cluj Piața Gării. (Telefon 5-71).
Capital soc. 6 milioane Lei. Linie proprie de garaj.
Inmagazinează tot felul de mărfuri. Acoardă împrumut pe gaj de marfă.
Finanțiază afaceri comerciale și industriale.
Import-Export (3) 5-10

„ALBINA“

instituit de credit și economii. Agenții: Sânmărtin.
Centrala: Sibiu. Sucursale: Brașov, București, Cluj, Medias, Lugoj, Târgul-Mureș și Timișoara.
Capital societar deplin vărsat . . . Lei 25,000,000.—
Fonduri proprii . . . Lei 18,000,000.—
Depuneri spre fructificare . . . Lei 260,000,000.—
Cel mai vechiu institut financiar românesc din Transilvania.
Să ocupă cu tot felul de afaceri de bancă, are corespondenți în orașele principale din țară și străinătate.
(19) 5-10

Cea mai bună cafea turcească prăjită și crudă să afli numai la firma

„Atlantica“

prp. P. Pop
Calea Regele Ferdinand Nr. 1
CLUJ (11) 5-10

Babos & Comp

comercianți mari de fier.
Cluj Regina Maria
au în deposit cele mai bune pluguri și recvizite de economie.
(14) 5-10

J. Nacht Filiala Cluj

Soc. in nume colectiv.
Metale, ferărie, articole tehnice, materiale pentru CF și industrie
(15) 5-10 En-Gros.
Telegrams: METALNACHT Telef. 653

„ASTRA“

Fabrică românească de rum, cognac, licheruri și Hala de Coloniale
Proprietar: ANTON POP
CLUJ Calea Victoriei Nr. 41.
(18) 5-10 Telefon 1300
Engros Endetail

Fornszek & Wagner

comercianți de fier-vaskereskedők
Cluj, Calea Victoriei 6.
Cel mai eficient izvor de cumpărare.
(17) 5-10

L. Oriol Henne

(vâpseală de păr)
cea mai renumită și nevătămătoare.
Se afli în toate colorile numai
(14) 5-10 la magazinul
Iuliu Mussa
CLUJ, Str. Memorandului 16.

Alexandru Niman

ceasornicar și juvaier
CLUJ Regina Maria 41.
Face reparații precise și efține. Cumpăr aur cu prețul cel mai înalt. (8) 5-10

Cel mai eficient izvor de cumpărare

Drogeria „Viorelia“

Viorel Fodor
CLUJ Piața Unirei 15
Engros Endetail

Dacă voești să cumperi efțin cercetează urgent

Centrala de coloniale

IOAN POP
CLUJ Regina Maria 9. (10) 5-10

Întreprindere Românească Electrotehnică și Mecanică

Teodor Maior
CLUJ, Calea Victoriei 7.
Telefon 577. (16) 5-10

Mihail Kormendy Mihály

Cluj—Kolozsvár
Str. Regina Maria 25 Telefon 95! (6) 5-10

Dacă voști cafea bună grăbiți la

Horváth

(5) 5-10 CLUJ
Str. Regina Maria 17

**„Regele Pălăriilor“
„Kalap Király“**

CLUJ Piața Unirii 24
Articli de modă bărbătească se pot cumpăra mai efțin ca ori unde.

Cel mai bun izvor de cumpărare este

Drogeria „EMKE“

proprietar Alexandru Barkóczy
Asortiment bogat. Prețuri efține.
Serviciu solid. (20) 5-10

Marele Magazin „COLOMBO“ Cluj

proprietar Ionel Aldica Telefon 200.
Cel mai bine asortat cu: Coloniale, Delicatese, Conserve, Vinuri, Champagne, Liqueruri și nemuritoarea Tuică de Valeni.
Invită onor. Public a se convinge că zdrobește concurența.
Mărfurile se trimit prompt la domiciliu. (23) 5-10

Mare Deposit de Droguri

„Cosmos“

Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.
Telefon 457. (24) 5-10

Petricas & Companiști

mare croitorie românească
CLUJ
Strada Memorandului 8.
În depozit Stofe Englezești
Prețuri moderate. (22) 5-10

Gumpărați la
Drogeria Rozsa

CLUJ Piața Unirii Nr. 26.
(26) 5-10

„UNIREA“

Societate anonimă pentru industria de bomboane, biscuiti, etc. și cartonaje

Fabrică de ciocolată

CLUJ, Strada A. Paun Nr. 6.
Telefon: 7-57. Telefon: 7-57.
(27) 5-10